

N:o 41.

Uppläst och godkänd af Första Kammaren den 1 maj 1889.
 — — — — Andra Kammaren den 1 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående ersättning till nämndemän för inställelse vid urtima ting för ransakning i brottmål.

(Första Kammarens tillfälliga utskotts n:o 3 utlåtande n:o 2.
 Andra Kammarens tillfälliga utskotts n:o 4 utlåtande n:o 23.)

Till Konungen.

Sedan genom kongl. förordningen den 20 november 1845 blifvit stadgadt, att, enligt hvad Konungen derom förordnar, särskilda härad må hafva gemensamt häkte, så ock i närheten deraf gemensam tingsstad, hvarest i brottmål, der häktad person tilltalas för gerning, den han begått inom något af de härad, för hvilka häktet är gemensamt, må ransakas och dömas af den häradsrätt, inom hvars domvärjo gerningen blifvit begången, dock att nämnd må tagas äfven från annat af de till samma domsaga hörande härad, för hvilka häktet är gemensamt, har genom kongl. kungörelsen den 17 september 1851 förordnats, att ersättning, till det belopp, som för resor i kronans angelägenheter är medgifvet, må till nämndemän utgå af allmänna medel dels då gerningen, hvarom ransakas, blifvit begången inom annat härad eller tingslag, än det, till hvilket nämndemannen hör, i hvilket fall ersättningen bör beräknas efter vägen från hans bostad till den gemensamma tingsstaden, dels ock om nämndemannen, fastän gerningen blifvit föröfvad inom det härad eller tingslag, för hvilket han blifvit vald, från sitt

hemvist har längre väg till den gemensamma tingsstaden än till häradets eller tingslagets vanliga tingsställe, i hvilket senare fall dock ersättningen må beräknas endast efter skilnaden emellan dessa väglängder; hvarefter genom kongl. kungörelsen den 30 december 1863, angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar blifvit bestämdt, att af allmänna medel särskild ersättning till nämndemän icke utgår för inställelse vid ordinarie eller urtima ting, med bibehållande likväl af den genom kongl. kungörelsen den 17 september 1851 nämndemän i särskilda fall tillagda rätt till ersättning, då flera härader hafva gemensam tingsstad i brottmål.

Då det emellertid vore af vigt för rättsskipningen, att nämndemansbestyret ej blefve så betungande, att täta ombyten af nämndemän egde rum, och det syntes vara med billighet öfverensstämmande, att nämndemän för fullgörande af sitt uppdrag såsom domstolsledamöter icke finge vidkännas andra kostnader än dem, som förorsakades af inställelse vid lagtima ting, har i särskilda inom riksdagen väckta motioner framhållits önskvärdheten deraf, att nämndemän för inställelse vid urtima ting för ransakning i brottmål erhöles ersättning enligt gällande resereglemente.

Mot den sålunda ifrågasatta utsträckningen af nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättning har blifvit invändt, dels att deri innefattades en kränkning af den viktiga grundsatsen, att det folkliga elementet i våra landtdomstolar ej finge vara aflönadt, dels ock att en betydande kostnad derigenom skulle tillskyndas statsverket.

Riksdagen delar väl den åsigt, att nämndemansbefattningen fortfarande bör betraktas såsom ett icke aflönadt förtroendeuppdrag, men håller före att den omständighet, att nämndemännen åtnjuta ersättning för inställelse vid urtima ting för ransakning i brottmål, särdeles om denna ersättning stannar vid godtgörelse för sjelfva resan, lika litet beröfvar nämndemansbefattningen densamma förutnämnda karakter, som bestämmelserna om reseersättning åt landstingsmän och ledamöter i inskrifningsrevision torde kunna anses upphäfva enahanda egenskap hos dessa befattningars innehafvare.

Då hufvudskälet emot förslaget sålunda ej kan tillmätas stor betydelse, och, enligt hvad Riksdagen erfarit, nämndemansbefattningen, som i vissa delar af landet betraktas såsom ett eftersträfvansvärdt hedersuppdrag, å andra orter anses så betungande, att dugande män fördenskull undandra sig att länge bibehålla densamma, finner Riksdagen både klokhet och billighet mana att, der, såsom i förevarande fall synes vara händelsen, sådant lämpligen kan ske, minska de med befattningen förenade uppoffringar.

På den utredning af årliga kostnaden för förslaget genomförande, hvilken lärer böra föregå beslut i ämnet, men svårigen kan annat än genom Eders Kongl. Maj:ts försorg åstadkommas, torde emellertid i någon mån bero, om uti ifrågavarande fall både reseersättning och dagtraktamente böra tillerkännas nämndemän eller endast reseersättning, och torde vid ärendets pröfning jemväl komma att tagas i betraktande, huruvida ej följdriktigheten fordrar att ersättning beviljas nämndemän jemväl för inställelse vid tingsstad, då för ransakning i brottmål extra rättegångsdag under lagtima ting måste ega rum.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen anhålla att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida ej nämndemän för inställelse vid urtima ting för ransakning i brottmål må erhålla ersättning.

Stockholm den 1 maj 1889.

Med undersätlig vörndad.
